

МОТИВАТОРИ ЯК СМИСЛОВІ ВЕКТОРИ, ПРІОРИТЕТИ, СЦЕНАРІЇ ОСОБИСТОГО ЖИТТЯ

Гудінова І.Л. науковий співробітник
Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України

Смисл є Інтертекстуальною одиницею мовної культури, яка основана на охопленні свідомістю максимуму життєвих смислів, відображених в естетичній та ергономічній «текстовій оболонці». За концепцією Едварда Осборна Уілсона і Чарльза Ламсдена, життєві смисли мають статус «культурогенного» спілкування [2].

Будь яка культура досліджується через призму життєвих ситуацій людини, смислів які вони несуть в собі і які залишають пособі утворюючи монолітність смислів, які долають часові, просторові кордони і стають таким, що утворюють більш менш константне розуміння ситуацій. Соціокультурне життя постійно наповнюється новими ідеями - «творчими проектами» культури – мистецько - і літературоутворюючими домінантами.

Ціннісний-смисловий простір складають сенси, ідеали, цінності і цілі, такі як внутрішні орієнтири і критерії оцінки його активності забезпечують просування людини по життєвому шляху. При цьому кожний з цих внутрішніх орієнтирів має власні функції. Сенси орієнтують людину в його внутрішньому світі, відображаючи те, що сформувалося в ході життєдіяльності упереджене, індивідуалізоване відношення людини до світу і [3] визначаючи особову значущість його спонук і вчинків в контексті життєвого шляху в цілому, в контексті долі [1]

Мотиватором стає будь який текст у разі його емоційної та смислової співзвучності з реципієнтом. У процесі самопроектування «у міру розвитку особистість бере на себе відповідальність за власне життя, стаючи, по суті творцем самої себе. Авторство, яке ґрунтується на процесах інтерпретації і реінтерпретації свого життєвого досвіду, передбачає створення проекту «Я» і постійне його відображення, перевизначення, добудовування в дискурсі» [4]. Авторство і є показником зрілої особистості, яка осмислила себе, свій

життєвий досвід, що створила свій особистий проект, проект «Я» і здатна розвиватися в напрямі реалізації цього проекту. Особистий проект — це осмислена версія людського буття і, будучи такою, яка обрала певні слова і створила певні образи, дії і речі, побут, вона стає самоусвідомлюючим дискурсом, в якому людина є доступною власному усвідомленню, виступає як об'єкт самозбагнення, розкриття власних сенсів [4].

Реалізація створеного внутрішнього проекту спрямована на впорядкування і визначення самого себе для самого себе, а не тільки для існування в соціальному світі. Інакше кажучи, процеси самопроекткування дозволяють постійно «добудовувати» власну онтологію в тому напрямі, в якому вона здається особистості на даний момент життя істинною, правильною, гідною.

Згідно концепції Н.В. Чепелевої, самопроекткування характеризує здатність людини діяти на підставі особистого задуму, який, у свою чергу, базується як на інтерпретації власного емпіричного досвіду, так і на засвоєнні ззовні «готових» соціокультурних зразків. На її думку, до взірцевих текстів можуть належати родинні наративи та оповіді знайомих, твори художньої літератури, кінофільми, тексти ЗМІ, Інтернет-блоги (мережеві журнали чи щоденники подій), сторінки соціальних мереж, тощо [5].

Пошук і віднайдення для себе мемів, що описують стан певної проблемної ситуації, мету, способи дії допомагають сконцентруватися на їхньому смислі, вплести їх у контекст власного життя і майбутніх подій.

Інтернет мотиватори (меми), за своєю суттю, є чітко означеною «точкою зору - факт і точка зору на факт», «вектором дій», «цитатою — як великим задумом», «універсальним смисловим абсолютом», «присутністю людини в часі і часу в людині», «смисловим пріоритетом». Процес завершується прийняттям життєвого рішення на основі присвоєного смислу.

Отже, меми як взірцеві Інтернет-тексти можуть слугувати стартовою основою для самопроекткування користувачів Інтернету.

Література.

1. *Наумова Ф.* Социологические и психологические аспекты целенаправленного поведения / под ред. В.Н. Садовского. М.: Наука, 1988.
2. *Переломова О.С.* Інтертекстуальність як системотвірна текстово-дискурсивна категорія 2008 р. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_34_10.pdf
3. Принципы исследования смысловых образований личности / А.Г. Асмолов, А.А. Насиновская, А.З. Васина // Развитие эргономики в системе дизайна. Тезисы докладов Всесоюзной конференции. Боржоми, 1979. С. 219-224.
4. Самопроектування особистості у дискурсивному просторі : монографія / Н. В. Чепелева, М. Л. Смутьсон, О. В. Зазимко, С. Ю. Гуцол [та ін.] ; за ред. Н. В. Чепелевої. К. : Педагогічна думка, 2016. 232 с. URL : <http://lib.iitta.gov.ua/704560/>
5. *Чепелева Н.В., Рудницька С.Ю.* Нормативна модель дискурсивного самопроектування особистості. Наука і освіта. 2017. № 11. С. 105–113. URL : <http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/uk/articles/2017-11-doc/2017-11-st14>